

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

תורה – במדבר פרק א'

- (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְעֵצָתֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְעֵצָתֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: (א) וּמִלִּיל י' עִם מֹשֶׁה בְּמִדְבָרָא דְסִינַי בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא בְּחַד לַיְחִיא תְּנִינָא בְּשִׂתָּא תְּנִינָא לְמַפְקֵהוּן מֵאֶרֶעָא דְמִצְרַיִם לְמִימְרֵי:
- (ב) שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם: (ב) שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם: (ב) קִבְּלוּ יָת חֲשֹׁבֵן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִרְעֵיהֶוּן לְבֵית אֲבֹהֵיהֶוּן בְּמִנְיֵן שְׁמֵהוּן כָּל דְּכֹרָא לְגִלְגֻלְתָּהוּן:
- (ג) מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמוֹעֵלָה כָּל יֵצֵא עֶבֶד בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְעֵבָאֲתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן: (ג) מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמוֹעֵלָה כָּל יֵצֵא עֶבֶד בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְעֵבָאֲתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן: (ג) מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְלַעֲלָא כָּל נֶפֶק חִילָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּמְנְוּ יְתָהוּן לְחִילֵיהֶוּן אֹת וְאֶהְרֹן:
- (ד) וְאֹתְכֶם יְהִי אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא: (ד) וְאֹתְכֶם יְהִי אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא: (ד) וְעִמְכוּן יְהוּן גְּבֵרָא גְּבֵרָא לְשִׁבְטָא גְּבֵר רִישׁ לְבֵית אֲבֹהֵיהֶוּ הוּא:
- (ה) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְּכֶם לְרֹאוּבֵן אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׂדִיאוֹר: (ה) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְּכֶם לְרֹאוּבֵן אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׂדִיאוֹר: (ה) וְאֵלֶּיךָ שְׁמַחַת גְּבֵרָא דִּי יְקוּמוּן עִמְכוּן לְרֹאוּבֵן אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׂדִיאוֹר:
- (ו) לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן צוּרִישְׂדִי: (ו) לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן צוּרִישְׂדִי: (ו) לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן צוּרִישְׂדִי:

רש"י

- (א) וידבר במדבר סיני באהל מועד – מתוך חיצונו לפניו מונה אותם כל שעה כשיאלו ממזכרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים כשזכא להשרות שכינתו עליהן מנאן. באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאס:
- (ב) למשפחתם – דע מנין כל שבט ושבט:
- (ג) לבית אבותם – מי שאביו משבט אחד ואמו משבט אחר יקום על שבט אביו: לגלגלתם – על ידי שקלים זקע לגלגולתם:
- (ד) כל יאל כזא – מגיד שאין יולא כזכא פחות מצן עשרים:
- (ה) ואתכם יהיו – כשתפקדו אותם יהיו עמכם נשיא כל שבט ושבט:
- (ו) ואתכם יהיו – כשתפקדו אותם יהיו עמכם נשיא כל שבט ושבט:

נביא – הושע ב' א'-ד'

- (א) והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי: (א) ויהי מנין בני ישראל כחלא דימא דלא מתכל ודלא מתמני ויהי באתרא דאתגליאו ביני עממיא כד עברו על אוריתא ואתאמר להון לא עמי אתון יתובון ויתרבון ויתאמר להון עמיה דאלהא קימא:
- (ב) ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל: (ב) ויתכנסון בני יהודה ובני ישראל כחדא וימנן להון ריש חד מן בית דוד ויסקון מן ארעא גלותהון ארי רב יום כנישתהון:

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

- (ג) אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רחמיה: (א) נבייא אמרו לאחיכון עמי תובו לאוריתי ועל כנישתכון ארחם:
- (ד) ריבו באמכם ריבו פי היא לא אשתי ואנכי לא אישה ותסר זנוניה מפניה ונאפוניה מבין שדיה: (ד) אוכחו לכנשתא דישראל ואמרו לה ארי היא לא מתעניא בפולחני ומימרי לא מקבל צלותה עד דתעדי עובדהא בישיא מקביל אפהא ופולחן טעותהא מבין קרואא:
- (ה) פן אפשיטנה ערמה והצגתיה פיום הולדה ושמתייה כמדבר ושתה פארץ ציה והמתיה בצמא: (ה) דלמא אסלק שכנתי מנה ואעדי יקרה ואשוניה רטישא כיומיא קדמאי עד לא אתקריבת לפולחני ויחול רוגזי עלה כמא דחל על עם דרא דעברו על אוריתי במדברא ואשו ארעא צדיא ואקטלינה בבצורתא:
- (ו) ואת בניה לא ארחם פי בני זנונים המה: (ו) וית בנהא לא ארחם ארי בנין דטען אינון:

רש"י

- (א) והיה מספר – מה ענין פורענות ונחמה סמוכין לדבור אחד, ורבותינו פירשו בפסחים הרגיש הושע זעמנו שחטא על שאמר החליפס עמד וקקס עליהם רחמים, וצספרי דבי רב פרשת וישב ישראל צשטים שנינו רבי אומר יש פרשיות סמוכות זו לזו ורחוקות זו מזו כרחוק מזרח ממערב כי אחס לא עמי והיה מספר בני ישראל כחול היס מה ענין זה אכל זה משל למלך שבעס על אשתו שלח אחר הסופר לצורא ולכתוב לה גט עד שלח בל הסופר נתרצה המלך לאשתו אמר המלך אפשר יכל סופר זה מכאן חלוק כלומר לבו חלוק ותוהה לומר למה שלח אחרי אמר לו בל וכתוב לה שאני כופל לה כתובתה ולפי פשוטו כך היא סמיכתו כי אחס לא עמי ואנכי לא אחיה לכס ארצה עצמי כאילו איני לכס ותגלו לבין האומות ואף שס תרבו ותלמחו ושס תשובו אל לצבכס לשוב אלי כמו שנאמר על ידי משה (דברים ל) והשבות אל
- לצבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו' ושכ ה' אלהיך את שבותך וגו' אף כאן ונקבלו בני יהודה ובני ישראל יחדיו וגו':
- (ב) ראש אחד – לוד מלכס. כי גדול יוס – קבוץ זריעתס:
- (ג) אמרו לאחיכס עמי – כתרנומו תובו לאורייתי ועל כנישתכון ארחס:
- (ד) ריבו צאמכס – צכנסיייה שלכס של עכסיו שהיא חס לדורות הצאים. מבין שדיה – דרך הנואפות שממעכין להס צין דליהס ויונתן תירגס ופולחן טעותהא מבין קירואה:
- (ה) כיוס הולדה – כיוס שמלצתייה צמלכיס כמו שמפורש (ביחזקאל טז) ומולדתך כיוס הולדת אותך לא כרת שךך ותושלכי על פני השדה צגועל נפשך לא חסה עליך עין (יחזקאל טז). כמדבר – גזירות שגזרתי עליהס צמדבר שס יתמו ושס ימותו (צמדבר ד). והמתיה – ואקטלינה:

כתובים – משלי פרק ל' ח-יג'

- (ח) שוא ודבר פזב הרחק ממני ראש ועשר אל תתן לי הטרפני לחם חקי: (ח) דגלתא ומלתא כדבותא ארחיק מני מסכנותא ועותרא לא תתן לי זוני לחמא מסתי:
- (ט) פן אשבע וכחשתי ואמרת מי יהוה ופן אגרש וגנבתי ותפשתי שם אלהי: (ט) דלא אשבע ואכפר ואימר מנו אלהא ודלא אתמסכן ואגנוב ואחליל שמייה דאלהא:
- (י) אל תלשן עבד אל אדנו (אדניו) פן יקללך ואשמת: (י) לא תלשן עבדא למריה דלא נצעריןך ותתחיב:

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

- (יא) דֹר אָבִיו יִקְלָל וְאֶת אָמוֹ לֹא יִבְרָךְ: (יא) דרא דאבוהי נעער ולאמיה לא נברך:
 (יב) דֹר טְהוֹר בְּעֵינָיו וּמִצְעָתוֹ לֹא רָחַץ: (יב) דרא דרכי בעיניו ומיצאתיה לא אשתזג:
 (יג) דֹר מָה רָמוֹ עֵינָיו וְעַפְעָפִיו יִנְשָׂאוּ: (יג) דרא דרמו עיניו וגבינוי מנטלין:

רש"י

- (ח) ראש – ללות. הטריפני – לשון מזון וכן טרף נתן ליראיו (תהלים קי"א):
 (ט) פן אשבע – מתוך עושר וכחשתי בהקצ"ה מרוב גאווה ומהו הכחשה. ואמרתי מי ה' – כלומר אין אלהים. ותפשתי פס אלהי – להרגיל להשבע בו לשקר:
 (י) אל תלשן עבד – אל תמסור דין על אדם
- לנעוק עליו להקצ"ה ואפי' הוא רשע אשר אציו יקלל וכל התועבות האמורות כאן בו, ורחיה לדבר מהושע בן צארי כדאיתא בפסחים דפ' האשה שהלשין את ישראל ואמר החליפם באומה אחרת אמר לו הקצ"ה קח לך אשת זנונים (הושע א):
 (יג) דור מה רמו עיניו – זה גסות הרוח:

משנה – שביעית פרק א'

(א) עַד אֵימָתִי חוֹרְשִׁין בְּשָׂדֵה הָאֵילָן עֶרֶב שְׁבַעִית. בֵּית שִׁמְאֵי אוֹמְרִים, כָּל זְמַן שֶׁהוּא יִפֶּה לְפָרִי. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, עַד הֶעָצְרָת. וְקֵרוּבִין דְּבָרֵי אֱלוֹהִים לְהִיזֹת כְּדַבְּרֵי אֱלוֹהִים:

העצרת ואילך נראה כמתקן לכורך שביעית. ובשדה לבן שאין בו אילן עד הפסח. ומשנה זו היא משנה ראשונה ואינה הלכה, דרבן גמליאל וזית דינו נמנו על שני פרקים הללו שהם פסח בשדה לבן, ועצרת בשדה אילן, והתיכוס, ומותר לחרוש עד ראש השנה של שביעית:

רע"ב – (א) עד אימתי חורשים בשדה האילן – לקמן מפרש אי זה שדה אילן: ערב שביעית – שצריך להוסיף משנה ששית על השביעית באיסור עבודת הארץ ולקמן ילפינו לה מקראי: כל זמן שהוא יפה לפני – כלומר שהחרישה יפה לפני הוא מתקן הקרקע לכורך הפרי של ששית ולא לכורך שביעית: עד העצרת – דעד העצרת יפה לפני ותו לא ומן

(ב) אֵיזָהוּ שְׂדֵה הָאֵילָן. כָּל שֶׁלְשָׁה אֵילָנוֹת לְבֵית סָאָה, אִם רְאוּיִן לְעִשׂוֹת כְּפֶר דְּבִלָּה שֶׁל שְׁשִׁים מְנָה בְּאֵיטְלָקִי, חוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלָן. פְּחוֹת מִכָּאן, אֵין חוֹרְשִׁין לְהֵן אֶלָּא מִלֵּא הָאוֹרָה וְסִלְוֵי חוּצָה לֹו:

צינוניות: פחות מכאן – מככר של ששים, מנה אין חורשים כל בית סאה אלא תחת האילן לבד וחורה לו כמלא אורה וסלו. המלקט תאנים קרוי אורה, כמו גודר צתמרים, וזכר בענבים: וסלו – הסל שנותן בו מה שהוא לוקט, ושאר השדה חסוב שדה הלבו ואין חורשין אותו אלא עד פסח:

רע"ב – (ב) לבית סאה – קרקע שהוא חמשים אמה על חמשים אמה: ככר דבלה – התאנים היבשים עשוין במעגלה כעין ככר לחם קרויים ככר דבלה: באיטלקי – צמנה של איטליא של יון, ולפי שהיה כך צימי משה משערים בו. והמנה מאה דינרים, והדינר שש מעות, ומשקל כל מעה שש עשרה שעורות

(ג) אֶחָד אֵילָן סָרְק וְאֶחָד אֵילָן מְאָכָל, רוֹאִין אוֹתָן כְּאֵלוֹ הֵם תְּאֲנִים. אִם רְאוּיִים לְעִשׂוֹת כְּפֶר דְּבִלָּה שֶׁל שְׁשִׁים מְנָה בְּאֵיטְלָקִי, חוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלָן. פְּחוֹת מִכָּאן, אֵין חוֹרְשִׁים לְהֵם אֶלָּא לְצַדְרָן:

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

דבלה. ולמה שיעור בתאנה על ספירותיה
גסין ועושה הרצה: ללרכן – מלא אורה וסלו
חולה לו:

(ד) הָיָה אֶחָד עוֹשֶׂה כַּכֹּהֵן וְשָׁנִים אֵין עוֹשִׂין, אוֹ שָׁנִים עוֹשִׂין וְאֶחָד אֵינוֹ
עוֹשֶׂה, אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶם אֶלָּא לְצַדִּיק, עַד שִׁיְהִיו מְשֻׁלְּטֵי וְעַד תְּשֻׁעָה. הָיוּ
עֹשְׂרֵה, מְעַשְׂרֵה וּלְמַעֲלָה, בֵּין עוֹשִׂין בֵּין שְׂאִינָן עוֹשִׂין, חוֹרְשִׁין כָּל בַּיִת סָאָה
בְּשִׁבְיָלָן. שְׁנַאֲמַר (שמות לד) בְּחָרִישׁ וּבְקָצִיר תִּשְׁבַּחַת, אֵין צָרִיךְ לֹאמַר חָרִישׁ
וְקָצִיר שֶׁל שְׁבִיעִית, אֶלָּא חָרִישׁ שֶׁל עָרֵב שְׁבִיעִית שֶׁהוּא נִכְנָס בְּשְׁבִיעִית,
וְקָצִיר שֶׁל שְׁבִיעִית שֶׁהוּא יוֹצֵא לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר, מָה
חָרִישׁ רְשׁוּת, אִף קָצִיר רְשׁוּת, יִצָּא קָצִיר הַעֲמֹר:

קרא בחריש שקלירו חסור ואיזה זה חריש של
ערב שביעית שנכנס לשביעית תשבות, ובקציר
שחרישו חסור ואיזה זה קציר של שביעית
שיוצא למוצאי שביעית נמי תשבות, ספוחים
סגדלו בשביעית או שעבר וזרע בשביעית
חסור לקציר בשמינית: רבי ישמעאל אומר
– לעולם בשבת משתעי קרא כפטיה ואתא
לאשמועינן מה חריש רשות, שאין לך חריש
של מורה, אף קציר דאמר רחמנא תשבות,
בקציר של רשות, יאך קציר העומר שהוא
מורה דבעינן קצירה לשמה, שזה דוחה את
השבת:

(ה) שְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים, הָרִי אֵלוֹ מִצְטַרְפִּין, וְחוֹרְשִׁין כָּל בַּיִת
סָאָה בְּשִׁבְיָלָן. וְכַמָּה יְהֵא בֵּינֵיהֶם, רַבָּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, כְּדִי שִׁיְהֵא חֶבְרָה
עוֹבֵר בְּכִלְיוֹ:

כמלא בקר וכליו – כמד בקר עם העול
והיינו ארבע אמות, אבל פחות מכאן למעקר
קיימי ואין חורשין בשבילן:

(ו) עֶשֶׂר נְטִיעוֹת מְפֹזְרוֹת בְּתוֹךְ בַּיִת סָאָה, חוֹרְשִׁין כָּל בַּיִת סָאָה בְּשִׁבְיָלָן, עַד
רֹאשׁ הַשָּׁנָה. הָיוּ עֲשׂוּיֹת שׂוֹרָה וּמְקַפּוֹת עֲטָרָה, אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶם אֶלָּא
לְצַדִּיק:

ללרכן – משום דכשמפוזרות נראה כחורש
לכורד האילן, אבל היכא דקיימי במקום אחד
נראה כמתקן את הארץ לכורד שביעית ולא
לכורד האילנות: שורה – תרגום חומה שורה:
עטרה – גדר סביב:

רע"ב – (ג) אחד אילן סרק – שאינה עושה
פירות ונטועין שלשה לבית סאה: אם ראויין
לעשות – רואין כל אילן ואילן בפני עצמו אם
אילן של תאנה כיוצא בו היה עושה ככר

רע"ב – (ד) עד שיהיו מג' ועד ט' –
כלומר דין זה שאמרנו, היינו מג' ועד ט',
אבל אם היו עשרה או יותר, אף על פי שאינן
עושין חורשין: שנאמר בחריש ובקציר תשבות
– חריש קאי דתנן אין חורשין להן אלא
ללרכן, ומניין שאין חורשין כל הבית סאה
שנאמר בחריש ובקציר תשבות, ואם אינו ענין
לשבת בראשית שכבר נאמר (שמות כ) שבת
ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, ולא
לשמיטה שכבר נאמר (ויקרא כה) שש שנים
תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך, תנהו ענין
לאסור שני פרקים של ערב שביעית, מפסח
לשדה לבן, ומערכת לשדה אילן, והכי קאמר

רע"ב – (ה) הרי אלו מאטרפין – ונחשבין
כאלו הן של איש אחד וחורשין כל בית סאה
בשבילן: וכמה יהא ביניהן – בין אילן לאילן:

רע"ב – (ו) נטיעות – ילדות, וזקנות קרי
אילן, והכא קא משמע לן דאף על גב דשלשה
אילנות לבית סאה קרוי שדה אילן וחורשין כל
בית סאה בשבילן, בנטיעות ילדות אין חורשין
עד שיהיו עשרה: שורה – שנטועות במקום
אחד כחומה ואינן מפוזרות: אין חורשין אלא

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

(ו) הנְטִיעוֹת וְהַדְלוּעִים, מִצְטָרְפִין לְתוֹךְ בֵּית סָאָה. רַבּוֹן שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר, כָּל עֵשְׂרֵה דְלוּעִים לְבֵית סָאָה, חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

ד' ומצטרפין לעשרה וחורשין כל בית סאה כשצילן: כשצילן: רש"ג אומר – אפילו היו כל העשרה לזעין, חורשין כל בית סאה כשצילן לפי שהן כנטיעות, והלכה כרש"ג:

רע"ב – (ז) הנטיעות והדלועים מצטרפין לבית סאה – בדלעת יונת דוקא איירי במתניתין שהיא גדולה כאילן ולא בשאר דלועין ולריך שיהיו הנטיעות רבות על הדלועים כגון שהיו הנטיעות שש והדלועים

(ח) עַד אֵימָתִי נִקְרְאוּ נְטִיעוֹת. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר, עַד שְׁיַחֲלוּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, בֵּית שְׁבַע שָׁנִים. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, נְטִיעָה כְּשִׁמְיָה. אֵילָן שְׁנַגְמָם וְהוֹצִיא חֲלִיפִין, מִטְּפַח וּלְמִטָּה בְּנְטִיעָה, מִטְּפַח וּלְמַעְלָה, כְּאֵילָן, דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמֵעוֹן:

זמן שבני אדם קוראין לה נטיעה ואין קוראין לה אילן. והלכה כרבי עקיבא: שנגמס – שנחתך: חליפין – גידולים, לשון גזעו מחליף: כנטיעה – צין לענין חרישה, צין לענין ערלה. והלכה כרבי שמעון:

רע"ב – (ח) עד שיחולו – עד שיחולו לחולין בשנה הרביעית על ידי פדיון, ואם לא פדיון בשנה הרביעית, עד שיעשו חולין מאלוהין בשנה החמישית: נטיעה כשמה – בת שנתה קרויה נטיעה ותו לא. פירוש אחר, כשמה, כל

גמרא – ברכות דף לב' ע"ב

אפילו המלך שואל בשלומו לא ישיבנו: אמר רב יוסף לא שנו אלא למלכי ישראל אבל למלכי עובדי כוכבים פוסק מיתבי המתפלל וראה אנס בא כנגדו ראה קרון בא כנגדו לא יהא מפסיק אלא מקצר ועולה לא קשיא הא דאפשר לקצר (יקצר ואם לאו פוסק) [והא דלא אפשר לקצר אפשר לקצר מקצר ואי לא מפסיק] תנו רבנן מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך בא שר אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום המתין לו עד שסיים תפלתו לאחר שסיים תפלתו אמר לו ריקא והלא כתוב בתורתכם רק השמור לך ושמור נפשך וכתוב ונשמרתם מאד לנפשותיכם כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום אם הייתי חותך ראשך בסייף מי היה תובע את דמו מדי אמר לו המתן לי עד שאפייסך בדברים אמר לו אילו היית עומד לפני מלך בשר ודם ובא חברך ונתן לך שלום היית מחזיר לו אמר לו לאו ואם היית מחזיר לו מה היו עושים לך אמר לו היו חותכים את ראשי בסייף אמר לו והלא דברים קל וחומר ומה אתה שהיית עומד לפני מלך בשר ודם שהיום כאן ומחר בקבר כך אני שהיית עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים על אחת כמה וכמה מיד נתפייס אותו השר ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום::

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

רש"י על הגמרא

חבל למלכי אומות העולם פוסק – שלא
הא לאפשר בקצור – כגון סמוך לגמור
יהרגנו: תפלתו:

זוהר – במדבר דף קי"ז ע"ב

רבי יצחק פתח, (תהלים קטו) יי זכרנו יברך יברך את בית וגו'. יי זכרנו יברך,
אליו גוברין. דהו עאלין בחושבנא במדברא, וקודשא בריך הוא מברך לון,
ואוסיף עלייהו בכל זמנא:

תא חזי, האי מאן דאמר שבחא דחבריה, דבגוי, או דממוניה, בעי לברכא
ליה, ולאודאה עליה ברכאן. מנלן. ממששה. דכתיב, (דברים א) והנכם היום
ככבדי השמים לרוב, לבתר מה פתיב, יי אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם
אלף פעמים וגו'. תרין ברכאן הוו, חד יי אלהי אבותיכם וגו'. הא חד.
לבתר ויברך אתכם כאשר דבר לכם. לאודאה עלייהו, ברכאן על ברכאן:

ואי איהו מני שבחא דחבריה, ולא אודי עליה ברכאן. הוא נתפס בקדמיתא
מלעילא. ואי איהו מברך ליה, הוא מתברך מלעילא. וברכתא בעי לברכא
לה בעינא טבא, ולא בעינא בישא. ובכלא בעי קודשא בריך הוא דחימותא
דלפא. ומה מאן דמברך לחבריה, בעי קודשא בריך הוא דיברך ליה בעינא
טבא, בלפא טבא. מאן דמברך לקודשא בריך הוא, על אחת פמה וכמה,
דבעי עינא טבא, ולפא טבא, ודחימותא דלפא. בגין כה (דברים ו) ואהבת
את יי אלהיך בכל לבבך וגו':

תא חזי, הא אוקמוה לית ברכתא דלעילא שריא, על מלה דאתמני. ואי
תימא, ישראל איך אתמנון. אלא כופרא נטלי מנייהו, והא אוקמוה,
וחושבנא לא הוי עד דיתכניש

כל ההוא כופרא, וסליק לחושבנא, ובקדמיתא מברכן להו לישראל, ולבתר
מנאן ההוא כופרא, ולבתר מהדרין ומברכין לון לישראל. אשתכחו דישראל
מתברכין בקדמיתא ובסופא, ולא סליק בהו מותנא:

מותנא אמאי סליק במנינא. אלא בגין דברכתא לא שריא במנינא, בין
דאסתלק ברכתא, סטרא אחרא שארי עלוי, ויכיל לאתזקא. בגין דא
במנינא נטלין כופרא ופדיונא, לסלקא עליה מנייהו. (ס"א מעליה מותנא)
יברך את בית ישראל, אליו נשיו, דלא סלקין במנינא. יברך את בית אהרן,
דאינון מברכין לעמא, בעינא טבא ובכלפא טבא, וברחימותא דלפא. את
בית אהרן, הכי נמי נשיו (דלהון), דאתברכן בברכתא (ס"א דלהון):

יברך יראי יי. אליו אינון ליואי, וכלהו מתברכין, בגין דדחלין ליה לקודשא
ברוך הוא. הקטנים עם הגדולים, אף על גב דלא עאלין במנינא:

חק לישראל – פרשת במדבר יום א'

תָּא חֲזִי לָא אֲשֶׁתִּכַּח מִנְיֵינָא בְּהוּ בִישְׁדָּאֵל דְּאֲתַבְּרָן בֵּיהּ, פְּהֵאִי מִנְיֵינָא.
 דְּהֵאִי מִנְיֵינָא לְאֲתַבְּרָא הָוָה, וְלֹאֲשֶׁלְמָא שְׁלִימוּתָא דְעֵלְמִין הָוָה, וּבְאֲתָר
 דְּבִרְפָּאן נְפִיקוּן אֲתַמְנֹן, דְּכְתִיב בְּאֲחַד לְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי, דְּאִיהוּ זִינָא דְּבִרְפָּאן
 דְּעֵלְמָא, דְּמִנְיָה נְפִיק זִינָא לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא אֶקְרִי חֹדֶשׁ זִינָא, דְּזִינָא דְּכָלֵּא
 נְפִיק מִנְיָה, וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קלד) יְבָרְכֶךָ יְיָ מִצִּיּוֹן, וְכָלֵּא חַד מְלָה וְכְתִיב
 (תהלים קלג) כִּי שָׁם צִנָּה יְיָ (דף ק"ח ע"א) אֶת הַבְּרָכָה וְגו':

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ו'

(א) אסור לו לאדם לעבור אחורי בית הכנסת בשעה שהציבור מתפללין אלא אם כן היה נושא משאוי או שהיה לבית הכנסת שני פתחים בשני רוחות שהרואה אומר שמא ילך ויכנס מפתח האחר וכן אם היה בעיר שני בתי כנסיות יאמר הרואה שמא ילך לבית הכנסת הרגיל בו ואם יש לו תפילין בראשו מותר לו לעבור ואע"פ שאין שם אחד מכל אלו שהתפילין מוכיחין עליו שהוא רודף אחר מצות ואינו ממבטלי תפלה:
 (ב) המתפלל עם הציבור לא יאריך את תפלתו יותר מדאי אבל בינו לבין עצמו הרשות בידו ואם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר וידוי יום הכפורים אומר וכן אם רצה להוסיף בכל ברכה וברכה מן האמצעיות מעין הברכה מוסיף:
 (ג) כיצד היה לו חולה מבקש עליו רחמים בברכת חולים כפי צחות לשונו היה צריך לפרנסה מוסיף תחנה ובקשה בברכת השנים ועל דרך זה בכל אחת מהן ואם רצה לשאול כל צרכיו בשומע תפלה שואל אבל לא ישאול לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
 בת שמועה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.